

Ласовецький М.В.

здобувач вищої освіти ступеня магістр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Федоровська Н.В.**

ст. науковий співробітник наукової лабораторії
з проблем забезпечення публічної безпеки і
порядку ННІ № 3 НАВС

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Поліцейські розвинутих країн світу насамперед таких, як Франція, Велика Британія, США, Італія, Канада, Австрія, Японія, Німеччина мають значний досвід боротьби зі злочинністю й охорони громадського порядку, тісні взаємозв'язки між собою. Усе це накладає відбиток на організацію підготовки кадрів для них, змушує враховувати всі здобутки минулого та сучасного, широко розвивати міжнародну кооперацію не лише в питаннях безпосередньо правоохоронної діяльності, а й навчання, стажування, обміні досвідом персоналу поліцейських служб та органів. Кадрове забезпечення покладено в основу будь-якої стратегії і тактики поліції розвинутих країн світу[1, с. 35]. Паралельно з основними рівнями професійної підготовки поліцейських кадрів в багатьох країнах діє встановлена законодавством розгалужена багатопрофільна мережа додаткової або післядипломної освіти, тобто підвищення кваліфікації, спеціалізації, удосконалення та перепідготовки поліцейських кадрів, яка функціонує як на базі поліцейських навчальних закладів, так і у формі службової підготовки безпосередньо за місцем несення служби. В Європі крім можливості здобути відомчу поліцейську освіту все більше поліцейських відряджаються або самостійно вступають у загальногромадянські університети, інститути, коледжі. Почастішали випадки прийому на роботу в поліцію осіб, які вже мають одну або дві вищі освіти, і навіть учену ступінь. Європейська відомча професійна підготовка кадрів поліції інтегрувалася в загальнонаціональні та міжнародні освітні простори через систему державного ліцензування, атестації та акредитації і функціонує відповідно до загальнодержавних критеріїв і стандартів. Співробітники поліції європейських країн зацікавлені у функціонуванні ефективної системи підготовки поліцейських кадрів. Зокрема, у Великій Британії Федерація співробітників поліції ініціювала створення адміністрації зі стандартів навчання поліцейських та надання їй статусу поліцейського університету. Передбачалося відкриття при університеті двох коледжів, один з яких мав здійснювати інтерактивне навчання поліцейських, а

другий – заочне і вечірнє навчання [1, с. 36]. Натомість у США (штат Каліфорнія) у 1959 р. була створена Комісія з стандартів і підготовки поліцейських в мирний час, завдання якої полягало в стандартизації вимог для поліцейських відомств у межах штату. Після цього у всіх шатах були створені подібні відомства і системи навчання. Оскільки в США муніципальна влада згідно з законом формується владою штатів, то самі штати контролюють їхні повноваження, в тому числі поліцейські, визначаючи їх в професійних статутах. Як правило, комісії з навчання та підготовки поліцейських розробляють стандарти з вербування, перебування на службі та звільнення поліцейських, встановлюють мінімальні вимоги з підготовки кадрів і займаються створенням нових поліцейських дільниць, впровадженням програм навчання та іншими нововведеннями [2, с. 266-280].

Свої особливості в професійній підготовці кадрів для національної поліції має Іспанія. Поліцейські кадри готуються на основі політики, яка відповідає щоденним реаліям і потребам іспанської поліції. На рівні департаментів існує децентралізована мережа, створена уповноваженими даного управління. Їхнє завдання полягає в інформуванні центру про потреби регіонів в поліцейських кадрах та участі в складанні навчальних програм і їх реалізації на місцевих рівнях. Ця підготовка отримала назву міждисциплінарної, оскільки здійснюється при співробітництві з університетськими закладами, юридичними структурами, а також громадськими і приватними організаціями. Викладацькому складу надається можливість добровільно займатися цією діяльністю впродовж не більше шести років, потім викладачі повинні обов'язково повернутися до своїх підрозділів на період не менше одного року для кращого визначення інтелектуальних, психосоціальних і професійних цілей підготовки. В своїй діяльності вони здійснюють періодичне оцінювання методів і техніки роботи, піклуються про гармонійне навчання слухачів. Необхідно відзначити, що в процесі навчання іспанських поліцейських суттєве значення надається виставленню оцінок, які розглядаються як необхідна частина навчання. Постійну роботу з підвищення кваліфікації поліцейських кадрів здійснюють два центри, розташовані в Мадриді: Центр актуалізації, спеціалізації та соціальних програм для просування по службі і Центр підвищення кваліфікації [2].

В основу підготовки поліцейських кадрів Німеччини покладено принцип довічного найму. Службова діяльність і навчання співробітника планується і прямує в суто перспективному плані. При цьому передбачається постійне підвищення його кваліфікації. Особливістю системи підготовки поліцейських Німеччини є те, що жодний з поліцейських навчальних закладів країни не видає своїм випускникам освітніх документів, відповідних якому-небудь державному освітньому стандарту. Після закінчення навчальних закладів видаються тільки відомчі освітні документи, що дають право працювати тільки в поліції і, як виняток, в

деяких інших державних установах [3]. Система підготовки поліцейських кадрів Франції включає 20 шкіл, які незалежно готують поліцейських і офіцерів, інспекторів і комісарів поліції. На центральному рівні здійснюють підготовку поліцейських: Національний інститут підготовки кадрів в м. Клермон-Ферране, де зосереджена основна діяльність з професійної освіти, Центр досліджень і навчання в Жів-сюр-Івет, котрий проводить спеціальну підготовку персоналу, а також Інститут IHESI, який крім функції підготовки проводить дослідження щодо проблем поліцейської діяльності і безпеки території. Після прийняття «Хартії освіти» і програми підготовки поліцейських співробітників спеціальні навчальні заклади сформулювали низку пріоритетів, серед яких були визначені такі: зближення між поліцією і населенням, яке сприятиме поліпшенню її іміджу; наукова підготовка до інтеграції поліцейських сил в європейських структурах; посилення уваги до проблем молоді, метою якої є зниження злочинності серед неповнолітніх.

В Італії в даний час діють 34 школи з підготовки кадрів для поліцейських служб, які досить рівномірно розташовані по її території. Сумарно вони розраховані на 8000 слухачів. Протягом п'яти років понад 80 тисяч поліцейських пройшли початкову підготовку та 15 тисяч співробітників – спеціальні курси. Керівництво системної підготовки кадрів для поліції більшості зарубіжних країн докорінно змінило доктрину своєї діяльності: після досить тривалого періоду використання моделі, яка базується на завданнях і вимогах функціонування служб, в котрі молодим поліцейським доведеться включитися, здійснений перехід до моделі, в основу якої покладені потреби в штатах і вимоги до персоналу. Віднині більша увага приділяється особистим характеристикам кандидатів, тобто майбутніх співробітників державної поліції [1, с. 37-38].

На нашу думку, сучасна модель управління діяльністю поліції у повній мірі корелюється з різними формами державного устрою. Важливим є запровадження стандарту державного управління щодо сприяння професійній підготовці персоналу поліції, оскільки авторитет державної влади в значній мірі залежить від індивідуальної професійної компетенції працівників цих органів. Слід зазначити, що зміна у стратегії правоохоронної діяльності обов'язково має супроводжуватися відповідним реформуванням системи професійної підготовки правоохоронців. Європейські стандарти правоохоронної діяльності передбачають, що прийнятий на службу поліцейський повинен пройти у повному обсязі не тільки загальну, професійну та службову підготовку, але й отримати також відповідний інструктаж з соціальних проблем, демократичних свобод, прав людини і, зокрема, з Європейської конвенції з прав людини.

Отже, запровадження європейських стандартів державного управління органами поліції буде об'єктивно сприяти не лише чіткому визначенню

магістрального шляху оптимізації правоохоронної діяльності в Україні, але й упровадженню найбільш дієвих організаційно-правових форм у практику управління органами внутрішніх справ.

Список використаних джерел:

1. Лошицький М.В. Використання зарубіжного досвіду як умова вдосконалення адміністративно-правового забезпечення професійної підготовки працівників міліції (поліції) / М.В. Лошицький // Юридична наука, 2015. – № 2. – С. 34–42.

2. Полиция зарубежных стран: система организации и опыт профессиональной подготовки кадров: Учебное пособие / Якубов А.С., Асямов С.В., Таджиев А.А., Миразов Д.М. – Т. : Академия МВД Республики Узбекистан, 2010. – 449 с.

3. Мартиненко О. Профессиональное обучение полиции Германии (по материалам МВД Украины) [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.khpg.org/index.php?id=1399024677>